

Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	Archeologia powszechna cz. V (średniowiecze)
Kierunek:	Archeologia, I stopień [6 sem], stacjonarny, praktyczny, rozpoczęty w: 2013
Rok/Semestr:	III/5
Liczba godzin:	30,0
Nauczyciel:	Dzieńkowski Tomasz, dr
Forma zajęć:	ćwiczenia
Rodzaj zaliczenia:	zaliczenie na ocenę
Punkty ECTS:	3,0
Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (łącznie liczba godzin w semestrze):	30,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie konsultacji 30,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych 10,0 Przygotowanie się studenta do zajęć dydaktycznych 10,0 Przygotowanie się studenta do zaliczeń i/lub egzaminów 10,0 Studiowanie przez studenta literatury przedmiotu
Metody dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia laboratoryjne • ćwiczenia przedmiotowe • dyskusja dydaktyczna • klasyczna metoda problemowa • konsultacje • korekta prac • objaśnienie lub wyjaśnienie • wykład informacyjny • z użyciem komputera
Zakres tematów:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obraz kultury wczesnosłowiańskiej w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem Lubelszczyzny (pojawienie się Słowian w 2 połowie V wieku, model kultury wczesnosłowiańskiej, młodsza faza kultura Sukow-Dziedzice, obrządek pogrzebowy, układ i lokalizacja osad, stanowiska wczesnosłowiańskie na Lubelszczyźnie-Lublin, Zubowice, Perespa, Horodysko). 2. Wczesnosłowiańskie grody - założenia typu Haćki, Szeliği, Zimno (funkcja, budowa, położenie, zabytki, analogie). 3. Grody plemienne (funkcja, budowa wałów, wielkość, plan, datowanie. Najstarsze grody - Trzcinią i Chodlik oraz Tarnów, Busówno - opis). 4. Początki państwowości polskiej - X wiek przełom w Wielkopolsce (badania grodzisk z terenu Wielkopolski, datowania dendrochronologiczne, fazy podboju i fazy rozwoju przestrzennego, przykłady Gniezna i Kalisza). 5. Lubelszczyzna u progu państwowości polskiej. Formowanie się wschodniej granicy monarchii piastowskiej (badania grodzisk, organizacja terytorialna). 6. Architektura wczesnopiastowska - założenia rezydencjalne i sakralne w Poznaniu, Gieczu, na Ostrowie Lednickim, Krakowie i Przemyślu. 7. Okres wczesnopiastowy - pogranicze kulturowe Polski i Rusi. Problematyka badawcza.
Forma oceniania:	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia praktyczne/laboratoryjne • końcowe zaliczenie pisemne • obecność na zajęciach • ocena ciągła (bieżące przygotowanie do zajęć i aktywność) • referat
Warunki zaliczenia:	Warunkiem podstawowym jest zaliczenie w formie pisemnej tematyki omawianej na ćwiczeniach.

Literatura:	<p>Buko A., <i>Archeologia Polski wczesnośredniowiecznej</i>, Warszawa, 2005.</p> <p>Buko A. (red.), <i>Zespół wieżowy w Stołpiu. Badania 2003-2005</i>, Warszawa 2009.</p> <p>Buko A., Dzieńkowski T., <i>Osadnictwo wczesnośredniowieczne polsko-ruskiego pogranicza. Grodzisko w Busównie w świetle nowszych badań archeologicznych</i>, Sprawozdania Archeologiczne, t. 60, 2008, s. 325-367.</p> <p>Dulinicz M., <i>Miejsca, które rodzą władzę (najstarsze grody słowiańskie na wschód od Wisły)</i>, [w:] <i>Człowiek, sacrum, środowisko. Miejsca kultu we wczesnym średniowieczu</i>. Spotkania Bytomskie IV, red. S. Moździoch, Wrocław, 2000, s. 85-99.</p> <p>Florek M., <i>Sandomierski ośrodek grodowo-miejski w średniowieczu</i>, Warszawa 2005.</p> <p>Garba J., <i>Stan poznania północno-wschodniej części Małopolski w 30 lat po ukazaniu się „Archeologii Małopolski wczesnośredniowiecznej” Andrzeja Żakiego</i>, [w:] <i>Polonia minor medii aevi. Studia ofiarowane Panu Profesorowi Andrzejowi Żakiemu w osiemdziesiątą rocznicę urodzin</i>, Kraków-Krosno, 2003, s. 383-391,</p> <p>Hensel W., <i>Słowiańszczyzna wczesnośredniowieczna</i>, Warszawa, 1987.</p> <p>Hoczyk-Siwkowska S., <i>Małopolska północno-wschodnia w VI-X wieku. Struktury osadnicze</i>, Lublin 1999.</p> <p>Hoczyk-Siwkowska S., <i>Kotlina Chodelska we wcześniejszym średniowieczu. Studium archeologiczno-osadnicze</i>, Lublin 2006.</p> <p>Kalaga J., <i>Ciałopalny obrządek pogrzebowy w międzyrzeczu Liwca, Bugu i Krzny we wczesnym średniowieczu</i>, Warszawa 2006.</p> <p>Kara M., <i>Najstarsze państwo Piastów – rezultat przełomu czy kontynuacji? Studium archeologiczne</i>, Poznań 2009.</p> <p>Kurnatowska Z., <i>Proces formowania się „państwa gnieźnieńskiego”</i>, [w:] <i>Civitas Schinesghe cum pertinentiis</i>, red. W. Chudziak, Toruń, 2003, s. 33-50.</p> <p>Nowakowski A., <i>Górne Pobuże w wiekach VIII-XI. Zagadnienia kultury</i>, Łódź 1972.</p> <p>Parczewski M., <i>Podstawy lokalizacji pierwotnych siedzib Słowian</i>, [w:] <i>Archeologia o początkach Słowian</i>. Materiały z konferencji, Kraków, 19-21 listopada 2001, red. P. Kaczanowski, M. Parczewski, Kraków, 2005, s. 65-78.</p> <p>Poleski J. <i>Wczesnośredniowieczne grody w dorzeczu Dunajca</i>, Kraków 2004.</p> <p>Poleski J., <i>Podstawy i metody datowania okresu wczesnośredniowiecznego w Polsce</i>, Kraków 1992.</p> <p>Rozwałka A., Niedźwiadek R., Stasiak M., 2006 <i>Lublin wczesnośredniowieczny. Studium rozwoju przestrzennego</i>, Origines Polonorum, Tom I, Warszawa.</p> <p>Szymański W., <i>Szeligi pod Płockiem na początku wczesnego średniowiecza</i>, Wrocław 1967.</p> <p>Zoll-Adamikowa H., <i>Wczesnośredniowieczny obrządek pogrzebowy a zróżnicowanie etniczne na pograniczu polsko-ruskim</i>, [w:] <i>Początki sąsiedztwa. Pogranicze polsko-rusko-słowackie w średniowieczu</i>, red. M. Parczewski, S. Czopek, Rzeszów 1996.</p>
Modułowe efekty kształcenia:	<p>02 ma podstawową wiedzę o metodach, periodyzacji i chronologii w zakresie identyfikacji kulturowej źródeł archeologicznych, ich analizy i interpretacji</p> <p>04 umie samodzielnie pozyskiwać wiedzę z literatury krajowej i obcej, formułować i wyrażać własne poglądy, podejmować dyskusję nad wybranymi problemami archeologii, rozwijać swoje umiejętności badawcze i praktyczne (formułowanie, analiza problemów oraz dobór metod i narzędzi badawczych, krytyczne podejście do źródeł i hipotez, opracowanie i prezentacja wyników) pozwalające na rozwiązywanie typowych problemów w archeologii, korzystając ze wskazówek opiekuna naukowego</p> <p>05 potrafi zdobywać i wykorzystywać wiedzę dotyczącą dziejów starożytnych i czasów wczesnohistorycznych oraz antropologii historycznej i fizycznej, rozumiejąc interdyscyplinarność archeologii potrafi korzystać z dorobku nauk humanistycznych, przyrodniczych i ścisłych</p> <p>06 potrafi przygotowywać wystąpienia ustne oraz konstruować różne formy prac pisemnych w oparciu o pozyskaną wiedzę praktyczną i teoretyczną w języku ojczystym i obcym, dotyczących zagadnień szczegółowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł archeologicznych; merytorycznie argumentować z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułować wnioski</p> <p>08 ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju</p> <p>09 potrafi współdziałać i pracować w zespole, według celów i wskazówek kierującego, przyjmując w niej różne role, umiejętnie formułując priorytety służące realizacji określonego przez siebie i grupę celu</p>